

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Държавната политика по отношение на българите в чужбина е свързана със съхраняване на българското етнокултурно пространство зад граница и на националната, културната и духовната идентичност на всички български граждани по света, с опазване на етнокултурната самобитност на българите и българските общности в чужбина.

За реализацията на тази цел е необходимо да се стимулира изучаването на български език и литература, история и география на България от българите зад граница, както и провеждането на дейности, които да съдействат за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура.

Повишаването на ефективността на обучението на българските деца в чужбина е необходимо условие за успешното им интегриране в българската образователна система след завръщането им в България. То е израз на ангажираността на българската държава за съхраняване на българския език и култура сред българските общности, установени трайно или краткосрочно в чужбина, в резултат на което една от националните програми за развитие на средното образование е посветена на стимулиране изучаването на родния език и култура зад граница.

Националната програма „Роден език и култура зад граница“ включва три модула:

Модул 1 „Подпомагане на обучението по български език и литература, по история на България и по география на България“

Модул 2 „Обучение на учители от българските неделни училища в чужбина“

Модул 3 „Партньорства“

• **Срок на програмата:**

Модул 1 – от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г.

Модул 2 – от 01.07.2020 г. до 31.07.2021 г.

Модул 3 – от 15.07.2020 г. до 31.07. 2021 г.

• **Общ бюджет на програмата – 2 208 000 лв., в т.ч.:**

- до 1 760 000 лв. по Модул 1;
- до 271 000 лв. по Модул 2;
- до 100 000 лв. по Модул 3;
- до 40 000 лв. за мониторинг по програмата;

- до 20 000 лв. за нереализирани плащания по обективни причини по проекти от националната програма „Роден език и култура зад граница“ за предходната година;
- до 17 000 лв. за организиране и провеждане на събития по информирание и публичност.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Подпомагане на обучението по български език и литература, история и цивилизация и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, организирано в чужбина за децата от предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас.

2.2. Конкретни (специфични) цели

- Подобряване на условията за осъществяване на ефективни образователно-възпитателни дейности, съдействащи за укрепване на българската духовност, за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура;
- Създаване на условия за популяризиране на българския език и културно-историческото наследство по света;
- Създаване на предпоставки за успешно продължаване образованието и обучението в училища в Република България при завръщане в родината;
- Подпомагане кадрово осигуряване на училища с опитни педагогически специалисти, умеещи да организират учебния процес съобразно спецификата на работа в чуждоезикова среда и потребностите на децата и учениците и популяризиране на успешни модели и практики;
- Обмен на училищни практики и обогатяване на знанията по български език, история и география на България на учениците от българските неделни училища, чрез запознаване на място с исторически, природни, културни забележителности и българската образователна система.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

3.1. По Модул 1:

3.1.1. Усвояване на книжовния български език от деца и ученици, живеещи извън територията на Република България.

3.1.2. Запознаване на деца и ученици от български произход, живеещи зад граница, с историята и географията на България, с българските обичаи и фолклор и съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции.

3.1.3. Придобиване от децата и учениците на знания, умения и компетентности, които да им позволяват при завръщане в България бързо адаптиране в образователната система.

3.2. По Модул 2:

3.2.1. Създадени условия за мотивиране, насърчаване и подкрепа на професионалното усъвършенстване на педагогическите специалисти.

3.2.2. Формирани умения за използване на обучителни материали, свързани с подготовката за сертифицирането на знанията по български език, придобити знания за граматичния минимум за владеење на български език (нива А1-С2 по ОЕЕР) и за организиране и провеждане на изпитни сесии за дистанционно тестиране на нивото на владеење на български език.

3.2.3. Практическа приложимост на постигнатите резултати от обучението при прилагане на адаптираните учебни програми за обучението, организирано в чужбина

3.2.4. Придобити умения за планиране, проектиране и провеждане на обучение в електронна учебна среда.

3.3. По Модул 3:

3.3.1. Подобрен образователни резултати чрез обмен на училищни практики и ефективни образователни подходи.

3.3.2. Създаване на ефективни партньорства между българските държавни и общински училища и българските неделни училища зад граница.

3.3.3. Запознаване на педагогическите специалисти и учениците от българските неделни училища, финансирани от МОН, и държавните и общински училища в Република Северна Македония с българската образователна система и ползване на български език в българска езикова среда.

4. МОДУЛ 1 „ПОДПОМАГАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА, ПО ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ И ПО ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ“

4.1. ОБХВАТ – деца, ученици и кандидат-студенти, живеещи в чужбина, които са обхванати в обучение по български език, по история и география на България и в допълнителни училищни дейности.

4.2. БЕНЕФИЦИЕНТИ

4.2.1. Организации на българи, живеещи извън Република България, регистрирани съгласно законодателството на съответната държава за извършване на образователно-културна дейност – за дейностите по т. 4.3.1.1., т. 4.3.1.2. и т. 4.3.1.3.

4.2.2. Задгранични представителства на Република България в чужбина – за дейностите по т. 4.3.1.1., т. 4.3.1.2. и т. 4.3.1.3.

4.2.3. Български православни църковни общини в чужбина – за дейностите по т. 4.3.1.1., т. 4.3.1.2. и т. 4.3.1.3.

4.2.4. Българските държавни училища в чужбина – за дейности по т. 4.3.1.1. и т.4.3.1.3.

Организираното обучение по български език и литература, история и цивилизации и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, от бенефициентите по т. 4.2.1, т. 4.2.2. и т. 4.2.3 е българско неделно училище в чужбина.

Бенефициентите може да кандидатстват за една, няколко или за всички допустими дейности.

Бенефициентът може да кандидатства само за дейност по т. 4.3.1.2. – провеждане на обучение по история и цивилизации и по география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, и/или за дейност по т. 4.3.1.3., свързана със съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции. В тези случаи представя декларация, че децата/учениците, включени в обучението и/или в допълнителните училищни дейности, се обучават по български език в местно училище.

4.3. ДЕЙНОСТИ

4.3.1. Описание на дейността

4.3.1.1. Подобряване на учебната среда и създаване на подходящи условия за обучение на децата и учениците по български език и литература, история и цивилизация и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, чрез:

4.3.1.1.1. Осигуряване на учебници и учебни помагала (по български език и литература, история и цивилизации, география и икономика), книги от български автори, подпомагащи обучението, в т.ч. и за подготвителна група, дидактически материали, в т.ч. аудио-визуални продукти и художествена литература (съгласно учебните програми по български език и литература).

4.3.1.1.2. Осигуряване на средства за транспортиране на учебници и учебни помагала, закупени от България.

4.3.1.1.3. Осигуряване на средства за наем на помещения, необходими за провеждане на обучението.

4.3.1.2. Подобряване качеството на обучението:

4.3.1.2.1. Провеждане на обучението по български език и литература и по история и цивилизации и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята на България и географията на България, съгласно учебни програми за обучението, организирано в чужбина, както следва:

Български език и литература

- I, II, III и IV клас – от 108 до 120 часа годишно за всеки клас;
- V, VI и VII клас – от 102 до 120 часа годишно за всеки клас;
- VIII, IX и XI клас – от 72 до 90 учебни часа годишно за всеки клас;
- XII – 62 учебни часа годишно.

История и цивилизации

- V, VI и VII клас – общо 102 учебни часа за трите класа;
- VIII, IX, X, XI и XII клас – общо 102 за петте класа;

География и икономика

- V, VI и VII клас – общо от 81 до 102 учебни часа за трите класа;
- VIII, IX, X, XI и XII клас – общо 90 учебни часа за петте класа.

4.3.1.2.2. Подготовка на деца от подготвителна група (4 – 7-годишни) по образователно направление „Български език и литература“ – до 4 педагогически ситуации седмично с продължителност от 20 до 30 минути (до 124 педагогически ситуации годишно).

4.3.1.2.3. Подготовка на кандидат-студенти за продължаване на образованието във висши училища по:

- български език и литература – до 100 учебни часа годишно;
- история и цивилизация (в частта, отнасяща се до история на България) – до 80 учебни часа годишно;
- география и икономика (в частта, отнасяща се до география на България) – до 80 учебни часа годишно.

4.3.1.2.4. Провеждане в държави с исторически български общности на курсове по български език в населени места, намиращи се в труднодостъпни райони, където по

обективни причини не е възможно да се осъществи обучение през цялата учебна година, както следва:

- от I до XII клас включително – 80 часа годишно.

4.3.1.3. Съхраняване на националната, културната и духовната идентичност на българските граждани по света, опазване на етнокултурната самобитност на българите и българските общности в чужбина чрез:

4.3.1.3.1. Организиране на допълнителни училищни дейности в областта на родинознанието (роден край, български исторически факти и личности, български исторически и природни забележителности, човекът и обществото, знания за християнството), културата, фолклора, традициите на българите, на танцови, вокални и театрални състави, школи и др. с общ годишен хорариум до 100 учебни часа.

4.3.1.3.2. Осигуряване на фолклорни костюми и народни музикални инструменти.

4.3.1.3.3. Осигуряване на средства за транспортиране на фолклорни костюми и народни музикални инструменти, закупени от България.

4.3.2. Принципи на финансиране:

Не се допуска финансиране на бенефициенти по Модул 1, включени в Списъка на българските неделни училища в чужбина по Постановление № 90 на Министерския съвет от 29 май 2018 година за българските неделни училища в чужбина.

При невъзможност да бъдат финансирани всички дейности по одобрените проекти, приоритетно се финансират дейностите по т. 4.3.1.1., т. 4.3.1.2.

При необходимост комисията по т. 4.3.5. може да прави корекции на заложените в проектите суми в съответствие с посочените изисквания в националната програма.

Средствата по одобрените проекти се превеждат на бенефициентите по банков път, след като изпратят финансовата идентификация съгласно т. 4.3.7.6. на посочените в електронната страница на МОН електронни адреси.

Отчитането на предоставените средства, както и условията, при които се допуска прехвърляне на средства от една дейност към друга, се регламентират в Правила за отчитане на дейността и на средствата, предоставени за учебната 2020/2021 година по Модул 1 от Националната програма „Роден език и култура зад граница“, одобрени със заповед от министъра на образованието и науката.

Невъзстановените от бенефициентите суми (от неизразходвани средства и непризнати от комисията по т. 4.3.5. разходи) по проекти от Националната програма „Роден език и култура зад граница“ от минали години се прихващат от плащанията по одобрените проекти на бенефициентите за 2020 година.

Бенефициенти, които не кандидатстват с проект за учебната 2020/2021 година, са длъжни да възстановят неизразходваните средства или непризнатите разходи по проекта.

4.3.3. Допустимо максимално/минимално финансиране и др.

Максималната стойност на един проект е 40 000 лв., но не повече от 1 500 лв. за наем на помещение и не повече 250 лева на:

- дете/ученик;
- кандидат-студент.

В случай че бенефициент кандидатства само за дейност по т. 4.3.1.3. и/или за дейност по т. 4.3.1.2.1. в частта обучение по история на България и география на България, следва да представи декларация, че децата/учениците, включени в допълнителни училищни дейности, свързани със съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции и/или в обучение по история и цивилизации и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, се обучават по български език в местно училище.

Размерът на лекторския час е до 30 лева (осигурителните вноски върху възнагражденията са за сметка на бенефициента и лицата).

4.3.4. Етапи на финансиране

4.3.4.1. Одобрените проекти се финансират авансово в размер 70 % от одобрените проектни суми в срок до три месеца от одобряването на проекта.

4.3.4.2. Окончателното разплащане в размер на 30 % от одобрените проектни суми се извършва до 30.11.2020 г. след представяне в МОН на информация за настъпили промени в декларираните обстоятелства при кандидатстването на бенефициента по програмата.

4.3.5. Оценяване на проектите

Не се допускат до оценяване проекти, които са постъпили в МОН след определения краен срок за подаване на проектните предложения и към които не са приложени необходимите документи по т. 4.3.7.

Разглеждането и оценяването на проектите се извършват от междуведомствена комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, с участието на представители от Министерството на образованието и науката, Министерството на външните работи, Министерството на културата и Държавната агенция за българите в чужбина до 30 работни дни след крайния срок за подаване на проектите.

Междуведомствената комисия събира и обобщава информация за населени места и за административно-териториални единици в населени места, в които е осигурен достъп до обучение по български език и литература, история и география на България,

подпомагано от МОН. Информацията се съгласува с ръководителите на задграничните представителства и се представя на министъра на образованието и науката.

Може да не бъде финансиран проект, в който е предвидено дейностите да се изпълняват в населени места, административно-териториални единици в населени места и райони, в които осъществява дейност друго българско неделно училище, финансирано от МОН.

Информацията за одобрените проекти се публикува на електронната страница на МОН.

4.3.6. Критерии за оценка

4.3.6.1. Съответствие на проекта с целите на програмата.

4.3.6.2. Целесъобразно и ефективно разпределение на средствата.

4.3.6.3. Прилагане на принципа на споделената отговорност в цялостната дейност на бенефициента (налични ресурси, подкрепящи организации и институции).

4.3.7. Процедура

След одобряване на програмата МОН публикува на електронната си страница условията за кандидатстване, информация за лицата за контакт и реда за представяне на документите.

Съобразно дейностите, за които кандидатства, бенефициентът представя следните документи:

4.3.7.1. Документ за регистрация на бенефициента в официален превод на български език – за бенефициентите по т. 4.2.1. и по 4.2.3.

4.3.7.2. Списък на учителите, които ще провеждат обучението, и на ръководителите на допълнителни училищни дейности с приложени към него документи за завършено образование по съответна специалност. Списъкът следва да съдържа информация за учебните предмети, по които ще преподава учителят, и за допълнителните училищни дейности, които ще организира и провежда съответният ръководител.

4.3.7.3. Списъци на децата/учениците/кандидат-студентите, включени в обучение по 4.3.1.2. и в допълнителни училищни дейности по т. 4.3.1.3. с пълните им имена по класове/групи и с година на раждане.

4.3.7.4. Декларация от бенефициента, че е осигурена материална база за провеждане на обучението (свободен текст).

4.3.7.5. Годишно тематично разпределение на учебното съдържание за кандидат-студентските курсове по български език и литература, по история и цивилизации и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България.

4.3.7.6. Финансова идентификация на банковата сметка, подписана и подпечатана от обслужващата банка, съдържаща името на бенефициента, изписано на латиница, името на банката, изписано на латиница, SWIFT кода на банката или друг идентификационен номер за банките извън SWIFT системата, IBAN или номера на сметката на бенефициента.

4.3.7.7. Писмо от представителя на задграничното представителство на Република България за удостоверяване на обстоятелството, че бенефициентът може да осъществява дейностите, за които кандидатства в съответната държава.

4.3.7.8. Декларация от бенефициента, в случай че кандидатства само за дейност по т. 4.3.1.2. в частта обучение по история на България и география на България и/или за дейност по т. 4.3.1.3., че децата/учениците, включени в обучението по история и цивилизации и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, или в допълнителните училищни дейности, се обучават по български език в местно училище (свободен текст).

Всички необходими документи се предоставят на български език. В случай че оригиналът е на друг език, той се придружава с неофициален превод на български език, заверен от бенефициента, с изключение на документа за регистрация на бенефициента, който се представя в официален превод.

Всички документи, с изключение на тези по т. 4.3.7.1. и т. 4.3.7.7., следва да са заверени с подпис и печат на бенефициента на всяка страница.

Проектите се подават в МОН чрез електронна система в срок 30 календарни дни след публикуване на програмата.

Бенефициентите в срок до 15.10.2020 г. чрез електронна система представят актуална информация за изпълнението на проекта.

Отчет за изпълнението на проекта се представя в МОН чрез електронна система до 31.07.2021 г. Отчетът за изпълнението на проекта трябва да съдържа финансова част и съдържателна част (описание на извършените дейности по проекта).

4.3.8. Други специфики

Обучението, допълнителните училищни дейности, свързани със съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции, и кандидат-студентските курсове се организират и провеждат за най-малко:

- 10 деца и ученици общо по дейности 4.3.1.2.1. и 4.3.1.2.2.
- 8 кандидат-студенти по дейност 4.3.1.2.3.
- 8 ученици по дейност 4.3.1.2.4.
- 8 деца/ученици по дейност 4.3.1.3.

На учениците, завършили обучение по български език и литература, по история и цивилизации и по география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, се издава удостоверение за проведено обучение, подписано от учителя и ръководителя на организацията/институцията.

За дейностите по програмата бенефициентите водят и съхраняват следната задължителна документация:

- книга за взетите учебни часове и допълнителни училищни дейности, свързани със съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции със следните реквизити: имена на децата/учениците, дата, час (време на провеждане на урока или занятието), клас, учебен предмет, тема на урока/занятието, име на учителя/ръководителя, подпис на учителя/ръководителя; в книгата се отразяват отсъствията на децата/учениците от учебните часове и/или от допълнителните училищни дейности;

- декларации от родителите на децата/учениците, че са съгласни децата им да участват в учебни и/или в допълнителни училищни дейности, свързани със съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции, осъществяващи се от съответната организация/институция;

- регистрационна книга за издадените удостоверения за проведено обучение със следните реквизити: № по ред, регистрационен №, дата на издаване, име на ученика, дата раждане, място на раждане, завършено обучение по ... за ... клас, подпис на родителя.

Срокът за съхраняване на документацията е не по-малко от 5 години.

5. МОДУЛ 2 „ОБУЧЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ОТ БЪЛГАРСКИТЕ НЕДЕЛНИ УЧИЛИЩА В ЧУЖБИНА“

5.1. ОБХВАТ НА МОДУЛ 2

Педагогически специалисти от български неделни училища в чужбина, финансово подпомагани от МОН.

5.2. БЕНЕФИЦИЕНТИ

5.2.1. Държавни висши училища в Република България, които имат програмна акредитация по професионално направление от област на висше образование „Педагогически науки“ или по професионално направление, съответстващо на учебен предмет от училищната подготовка, съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и имат сключени споразумения с МОН за провеждане на обученията.

5.2.2. Организации на българи, живеещи извън Република България, регистрирани съгласно законодателството на съответната държава за извършване на образователно-културна дейност, към които функционират български неделни училища във Великобритания, Германия, Гърция, Испания, Украйна и Франция, които имат сключени споразумения с МОН за подпомагане на организирането и провеждането на обучения по Модул 2.

5.3. ДЕЙНОСТИ ПО МОДУЛ 2

5.3.1. Описание на дейността

5.3.1.1. Обучения за повишаване на квалификацията за преподаване на български език в чуждоезикова среда и за сертифициране на нивото на владеење на български език по Общата европейска езикова рамка.

Обученията се провеждат на територията на:

5.3.1.1.1. Република България;

5.3.1.1.2. Великобритания, Германия, Гърция, Испания, Украйна и Франция.

Държавните висши училища по т. 5.2.1., които имат сключени споразумения с МОН, определят реда и условията за подбор на участниците, организират и провеждат обученията.

Обученията са с продължителност 16 академични часа. След успешно завършване се издава удостоверение за допълнително обучение за присъден един квалификационен кредит съгласно Наредбата за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

В обученията по т. 5.3.1.1.1. може да се включат до 60 педагогически специалисти, които преподават български език и литература от I до XII клас в българско неделно училище в чужбина.

В обученията по т. 5.3.1.1.2. може да се включат до 120 педагогически специалисти, които преподават по български език и литература от I до XII клас в българско неделно училище в държавата, в която се провежда обучението, като:

- конкретните населени места, в които се провежда обучението се определят със споразуменията, които висшите училища по т. 5.2.1 сключват с МОН;

- броят на участниците за всяко конкретно обучение се определя със споразуменията, които висшите училища по т. 5.2.1 сключват с МОН и пропорционално на общия брой на учителите, преподаващи в българско неделно училище в съответната страна;

- организирането и провеждането на обученията на територията на страните по т. 5.3.1.1.2. се подпомага от организация по т. 5.2.2. и от съответното задгранично представителство.

5.3.1.2. Обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ или „учител по география и икономика“.

Обученията се провеждат на територията на Република България.

В обученията по т. 5.3.1.2. може да се включат до 30 лица, които преподават в българско неделно училище в чужбина.

Държавните висши училища по т. 5.2.1., които имат сключени споразумения с МОН:

- определят условията, на които трябва да отговорят лицата, желаещи да придобият допълнителната професионална квалификация;
- определят реда и условията за подбора на участниците в обученията;
- определят формата и продължителността на всяко обучение;
- провеждат обученията.

5.3.1.3. Обучение за придобиване на умения за дизайн и провеждане на електронно обучение и създаване на електронно учебно съдържание.

Обученията се провеждат на територията на Република България.

В обученията по т. 5.3.1.3. може да се включат до 50 педагогически специалисти от българско неделно училище в чужбина.

Обученията се организират и провеждат в три последователни кратковременни учебни сесии:

Учебна сесия 1 „Педагогически дизайн на електронно обучение“

Учебна сесия 2 „Технологични аспекти на електронното обучение“

Учебна сесия 3 „Създаване на образователна мултимедия“

Всяка сесия е с продължителност 16 академични часа. След успешно завършване може да бъде издадено удостоверение за допълнително обучение за присъден квалификационен кредит при спазване на изискванията на Наредбата за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Държавните висши училища по т. 5.2.1., които имат сключени споразумения с МОН, определят реда и условията за подбора на участниците в обученията, формата на обученията и ги провеждат.

5.3.2. Принципи на финансиране

По Модул 2 се подпомага организирането и провеждането на обученията по т. 5.3.1.1., 5.3.1.2. и 5.3.1.3., както следва:

5.3.2.1. Средства за един участник в обучение по т. 5.3.1.1.1. – до 450 лв. Предоставят се на висшите училища по т. 5.2.1.

5.3.2.2. Средства за едно обучение по 5.3.1.1.2. в съответната държава – до 23 000 лв., от тях:

- до 20 000 за подпомагане на организацията и провеждането на обучението в съответната държава. Предоставят се на организациите по т. 5.2.2.

- до 3 000 лв. за възнаграждение на лектор/обучител и разходи за командироването му за провеждане на обучението в съответната държава.

Предоставят се на висшите училища по т. 5.2.1.

5.3.2.3. Средства за един участник в обучение по т. 5.3.1.2. – до 1 500 лв. Предоставят се на висшите училища по т. 5.2.1.

5.3.2.4. Средства за един участник в обучение по т. 5.3.1.3. – до 1 200 лв. Предоставят се на висшите училища по т. 5.2.1.

Допустими разходи за обученията по т. 5.3.1.1., 5.3.1.2. и 5.3.1.3 са:

- разходи за възнаграждения на лица, пряко ангажирани с организирането и провеждането на обученията, осигурителни и здравноосигурителни вноски;

- разходи за командировки на лектори/обучители – за обученията по т. 5.3.1.1.2., съгласно Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина;

- разходи за храна и нощувки на участници в обученията в присъствена форма;

- разходи за материали и консумативи, необходими за провеждане на обученията;

- разходи за външни услуги – в т.ч. наем на зали и помещения за провеждане на обученията.

Министерството на образованието и науката може да прави финансови трансфери към Министерството на външните работи/задграничните представителства на Република България за организиране и провеждане на обученията в чужбина.

При неусвояване на предоставените средства до 31.12.2020 г. същите преминават като преходен остатък в следващата година, без да се променя целевият им характер и се разходват до края на срока на модула.

5.3.3. Допустимо максимално финансиране за подпомагане на обученията по Модул 2 - 271 000 лв., от тях:

- за обученията по т. 5.3.1.1.1. – 27 000 лв.;

- за обученията по т. 5.3.1.1.2. – 139 000 лв.;

- за обученията по т. 5.3.1.2. – 45 000 лв.;

- за обученията по т. т. 5.3.1.3. – 60 000 лв.

5.3.4. Процедура

Министерството на образованието и науката сключва споразумения за сътрудничество с бенефициентите по т. 5.2.1 и т. 5.2.2., в срок до един месец след одобряване на програмата.

Министерството на образованието и науката предоставя на българските неделни училища в чужбина:

- информация за държавните висши училища, които имат сключени споразумения с МОН за провеждане на обученията – тема на обученията, планиран период на провеждане, координати за подаване на заявления за включване в конкретно обучение;

- информация за населените места в чужбина, в които се провеждат обученията по т. 5.3.1.1.2. и за организациите по т. 5.2.2.

Заявленията за включване на педагогически специалист в обучение се подават до държавното висше училище по т. 5.2.1. от представляващия организацията, към която функционира българското неделно училище в чужбина.

6. МОДУЛ 3 „ПАРТНЬОРСТВА“

6.1. ОБХВАТ

Български неделни училища в чужбина, финансирани от МОН в Република Албания, Република Гърция, Република Румъния, Република Сърбия, Република Турция, Република Хърватска и Република Северна Македония, държавни и общински училища на територията на Република България и партниращи местни училища от Република Северна Македония.

6.2. БЕНЕФИЦИЕНТИ

6.2.1. Български неделни училища в чужбина, финансирани от МОН в Република Албания, Република Гърция, Република Румъния, Република Сърбия, Република Турция, Република Хърватска и Република Северна Македония.

6.2.2. Държавни и общински училища на територията на Република Северна Македония.

6.2.3. Държавни и общински училища на територията на Република България.

6.3. ДЕЙНОСТИ ПО МОДУЛ 3

6.3.1. Описание на дейността

Обмен на училищни практики и мобилност на ученици от училища по т. 6.2.1. и т. 6.2.3. чрез:

- посещения на държавни и общински училища в България;
- организиране и провеждане на съвместно мероприятие/мероприятия;
- посещение на исторически, културни и/или природни забележителности на територията на областта, където функционира българското държавно или общинско училище;
- други дейности по преценка на партньорите, свързани с изпълнение на целите на Модул 3.

6.3.2. Принципи на финансиране

Финансирането за изпълнението на одобрено проектно предложение се осъществява чрез финансов норматив в размер на 5000 лв., както следва:

6.3.2.1. Между партньорите по т. 6.2.1. и т. 6.2.3.:

- 4000 лв. на БНУ в чужбина по т. 6.2.1.;
- 1000 лв. на държавно или общинско училище от Република България по т. 6.2.3.

6.3.2.2. Между партньорите по т. 6.2.3. и т. 6.2.2.

– 5000 лв. на държавно или общинско училище в Република България, когато партньор по проекта е държавно или общинско училище от Република Северна Македония.

6.3.2.3. Допустими разходи за финансиране.

6.3.2.3.1. Престой и посещение в Република България на 3 учители и 10 ученици от БНУ, финансирано от МОН или държавно или общинско училище в Република Северна Македония. Средствата могат да се разходват за дневни разходи за 4 дни; разходи за 3 нощувки.

6.3.2.3.2. Участие на учителите и учениците от държавните или общински училища в Република България на 3 учители и 10 ученици в дейностите по т. 6.3.1.

Средствата могат да се разходват за дневни разходи за трима учители, вътрешен транспорт на територията на областта, в която се намира училището, материали и консумативи за организиране и провеждане на съвместни мероприятия и такси за вход за посещения на културни, исторически и природни забележителности, музеи, галерии, постановки на територията на областта, в която се намира държавното или общинско училище.

6.3.2.3.3. Финансово се подпомагат само дейности на територията на Република България. Не се финансират пътните разходи до Република България и обратно на ученици и учители от БНУ в чужбина и училища от Република Северна Македония.

Дните, определени за осъществяване на мобилност по Модул 3, не са част от дните определени от чл. 15а, ал. 1 на Наредба № 10/2016 г. за организация на дейностите в училищното образование.

6.3.3. Допустимо максимално финансиране

Допустимото максимално финансиране по Модул 3 на проектно предложение – 5000 лв. Обща максимална стойност на финансовите средства – 100 000 лв.

6.3.4. Етапи на финансиране

Финансирането ще се осъществява на два етапа:

- до 15.10.2020 г. – одобрените проекти с подписани споразумения за партньорство се финансират авансово в размер 70 % от одобрените проектни суми;
- до 30.11.2020 г. – окончателното заплащане в размер на 30 % от одобрените проектни суми.

6.3.5. Оценяване на проектите

Постъпилите проектни предложения по Модула се разглеждат от Междуведомствената комисия. Списък на одобрените проектни предложения се публикува на електронната страница на МОН в рубриката „За българите зад граница“, подрубрика „Роден език и култура зад граница“.

6.3.6. Критерии за оценка

- съответствие на проекта с целите на програмата и модула.
- допустимост, целесъобразност и ефективност на разпределение на средствата.
- прилагане на принципа на споделената отговорност в цялостната дейност на бенефициента и партньорите (налични ресурси, подкрепящи организации, институции и др.).
- перспективи за бъдещото развитие на партньорството (устойчивост на резултатите от проекта).

6.3.7. Процедура по кандидатстване

Кандидатстването се осъществява на два етапа:

Българското неделно училище в чужбина в партньорство с държавно или общинско училище на територията на Република България кандидатства с проект в МОН. Проектното предложение се подава от българското неделно училище в чужбина. Българското неделно училище в чужбина има възможност да избира партньор от онлайн

регистъра на институциите в училищното и предучилищно образование. Онлайн регистърът е достъпен на сайта на МОН в рубриката „Регистри“.

Държавното или общинско училище в България в партньорство с държавно или общинско училище от Република Северна Македония кандидатства с проект в МОН.

Проектното предложение се подава от българското училище. Списък на училищата от Република Северна Македония, които могат да подават съвместни проекти с български училища се публикува на сайта на МОН в рубриката „За българите зад граница“, подрубрика „Роден език и култура зад граница“.

Всеки проект включва комплекс от дейности, които трябва да доведат до постигане на заложените цели. Бенефициентите описват подробно в проекта дейностите, за които искат финансиране във формуляр по образец.

6.3.7.1. Етап 1 – от 15.07 – 31.07.2020 г. Бенефициентите по т. 6.2.1. и т. 6.2.3. подават формуляр за кандидатстване и предварително споразумение за партньорство.

6.3.7.2. Етап 2 – до 01.10.2020 г. – одобрените кандидати сключват споразумение за партньорство, което изпращат в МОН по надлежния ред.

6.3.7.3. Документи за кандидатстване

Формулярите за кандидатстване, изискуемите документи, информация за лицата за контакт и всяка друга информация, касаеща изпълнението на модула се публикуват на електронната страница на МОН, рубрика „За българите зад граница“, подрубрика „Роден език и култура зад граница“.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

7.1. МОДУЛ 1

- 90 бенефициенти, участвали с проекти/подадени проектни предложения;
- 10 000 деца, ученици и кандидат-студенти, участвали в обучението по български език и литература, по история и цивилизации и по география и икономика;
- 3000 деца и ученици, участвали в допълнителни училищни дейности, свързани със съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции.

7.2. МОДУЛ 2

- 180 учители, включени в обученията.

7.3. МОДУЛ 3

- 20 финансирани проекти;
- 500 ученици и учители, участвали в партньорски дейности.

8. МОНИТОРИНГ

8.1. МОН извършва мониторинг и контрол по изпълнението на финансовата, съдържателната и организационната част на проектите на бенефициентите, по законосъобразното и целесъобразното разходване на средствата.

8.2. Задграничните представителства на Република България в чужбина може да извършват мониторинг по на дейностите:

8.2.1. по Модул 1 за:

- установяване на наличието на дейности по проекта;
- състоянието на материалната база, в която се провеждат обучението и допълнителните училищни дейности;
- броя на децата и учениците, които участват в образователния процес и в допълнителните училищни дейности.

8.2.2. по Модул 2 – по организиране и провеждане на обученията в съответната страна.

Задграничните представителства информират МОН за резултатите от извършения мониторинг.

8.3. При констатирана липса на дейност, финансирана от МОН, бенефициентът възстановява цялата получена сума или част от нея.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не може да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.